

Arbetsplan för förvaltning av målbilder 2020

Målbildsförvaltningens arbete är under 2020 precis som 2019 inriktat på att få klart påbörjad målbildsutveckling, utveckla kommunikationen kring målbilderna och fortsätta samverka kring hänsynsuppföljning.

Målbildsförvaltningen samordnas av en samverkansgrupp och målbildsutveckling sker i underliggande arbetsgrupper med den årliga arbetsplanen som grund. Arbetet med översyn och uppdatering av samverkansgruppens uppdragsbeskrivning fortsätter under 2020. Aktuella frågor att behandla i samband med detta är bland annat hur målbildsförvaltningens verksamhet ska redovisas, tydligare mandat och rollfördelning för målbildsförvaltningen och eventuell breddning av uppdraget. Hur eventuell samordning med skogsprogrammet och samverkansprocessen för skogsproduktion kan ske är också frågor att hantera under 2020.

Det är inte så mycket nya aktiviteter 2020 utan mycket är fortsättning på redan påbörjat eller framskjutet arbete. Målbildsarbetet syftar till ökad samsyn och att nå samsyn om en ny målbildsbeskrivning tar ofta tid.

Nytt är att mark- och vattengruppen kommer att börja utveckla målbilder för hänsyn vid markberedning och byggande av skogsbilväg. Även för arbetsgruppen för hänsyn till friluftsliv och rekreation blir det lite av en nystart då den gruppen varit vilande några år. I övrigt är flera mindre revideringar och kompletteringar aktuella och alla första generationens målbilder från 2013 som inte tidigare reviderats ska föras över till ny layout.

Planerat för 2020 är också att utveckla målbildernas presentation på internet och att färdigställa nytt informationsmaterial om målbildsarbetet. Förhoppningsvis blir 2020 året då regionala målbildsträffar kommer igång på riktigt. Regionala målbildsdialoger är mycket viktiga för att underhålla en kalibrerad uttolkning av målbilderna och för att fånga upp utvecklingsbehov.

Samverka kring målbildernas användning vid hänsynsuppföljning kommer också att vara en prioriterad aktivitet under 2020 då Skogsstyrelsen under året planerar att vidareutveckla sin hänsynsuppföljning.

Viktigt att komma igång med är också målbildsarbetets från 2017 framskjutna kontrollstation. Eftersom Skogsstyrelsen inte fått igång kontrollstationen kommer sammverkansgruppen ta ett större ansvar så att den kommer igång.

Genomförd verksamhet under 2019

Intresset och engagemanget för målbilderna och målbildsarbetet är fortsatt starkt. Pågående målbildsutveckling och revideringar har fortsatt liksom samverkan med Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning. En samverkan med Skogforsks hänsynsuppföljning har också inletts.

Möjligheten att ha Skogskunskap.se som huvudsaklig webbpubliceringsplats har undersökts för att minska problemet med att målbilderna uppfattas som ”Skogsstyrelsens” men Skogskunskap har varit tveksamma.

Kontakter har tagits med de skogliga lärosätena för att säkerställa att studenterna får god kunskap om målbilderna och målbildsarbetet. Planen är att kontakterna ska leda till att extern målbildsmedverkan ska bli fasta inslag i utbildningarna.

Målbildsförvaltningens fleråriga arbete med att få till regionala målbildsträffar börjar få gehör. Planering för träffar flera år framåt är på gång på flera håll i landet genom Skogsstyrelsens regionala sektorsråd.

Arbetsgruppen för naturhänsyn har många nya och reviderade målbilder på gång. Speciellt kan lyftas den i princip klara målbilden för hänsyn till träd och buskar med naturvärden som innebär ett nytt gemensamt arbetssätt för identifiering av naturvärdesträd och som kommer att få betydelse för all naturvärdesbedömning.

Efter flera års arbete publicerade mark- och vattengruppen målbilder för dikesrensning och skyddsdikning under våren.

Arbetsgruppen för kulturmiljöer har under året löst sina svårigheter att nå samsyn kring ett målbildsgemensamt hänsynsavstånd vid markberedning och plantering och har nu flera målbilder redo att remittera.

Det planerade bildandet av en egen arbetsgrupp för framtagning av målbilder för hänsyn kopplat till skogsbilvägar har övergetts. Arbetet kopplat till skogsbilvägar kommer istället att göras av mark- och vattengruppen som kommer att få lite av en omstart 2020.

Planerad målbildsutveckling och övriga aktiviteter för arbetsgrupperna under 2020

Målbild/övriga aktiviteter	Plan för 2020	Genomfört 2019	Historik 2018-2013
			
		3 fysiska heldagsmöten och flera kortare distansmöten	
Träd och buskar med naturvärden	Publicering av ny version före våren	Målbildsutveckling och förberedelse för publicering	2017 Remiss av revidering 2013 Publicering (remiss 2013)
Död ved	Publicering av ny målbild före våren	Målbildsutveckling och förberedelse för publicering	2017 Remiss av ny målbild
Introduktion till Hänsynskrävande biotoper	Publicering av ny version före våren	Uppdatering av den geografiska indelningen i landsdelar	2016 Publicering (remiss 2015)
Lövbiotoper inkl. ädellöv	Målbildsutveckling och eventuellt remiss av nya målbilder till hösten	Målbildsutveckling	2017 Utveckling påbörjad
Hänsyn vid uttag av grenar, ris och toppar	Remiss av ny målbild	Målbildsutveckling	2017 Utveckling påbörjad
Äldre hänglavsrik skog	Remiss av ny version	Målbildsrevidering pga. att det från flera håll framförts att målbilden inte fungerar	2013 Publicering (remiss 2013)
Yngre brandfält	Remiss av ny version.	Målbildsutveckling. Målbilden ses över med bakgrund av nya förutsättningar och erfarenheter av mycket bränder.	2013 Publicering (remiss 2013)
Äldre sandtallskog	Behov av revidering övervägs i dialog med Luleå stift med		2016 Publicering (remiss 2015)

Målbild/övriga aktiviteter	Plan för 2020	Genomfört 2019	Historik 2018-2013
	anledning av deras erfarenhet av att målbilden inte alltid fångar upp fall som är nyckelbiotop. Lärdomar förs vidare till samverkansgruppen. (framskjutet från 2019)		
Målbild/kompletteringar kring hänsyn vid stormskador och risk för stormskador, inklusive skaderisker på kulturlämningar	Behov av ytterligare kompletteringar övervägs.	Har övervägts vid pågående målbildsutveckling	2017 Delvis hanterat inom målbilden för död ved.
Målbild/kompletteringar för nyskapande och återskapande av naturvärden (harmonisering till kantzonen mot vatten)	Behov av ytterligare kompletteringar övervägs.	Har övervägts vid pågående målbildsutveckling	2017 Delvis hanterat inom målbilden för träd och buskar med naturvärden.
Alla gruppens målbilder	Behoven av regionalisering och storleksgränser ses över för alla hänsynskrävande biotoper.	Har övervägts vid pågående målbildsutveckling	
Alla målbilder från 2013 som inte genomgått revidering	Uppdatering av layout		
Samverkan kring målbildernas användning vid uppföljning	Fortsatt dialog med Skogsstyrelsens och Skogforsks hänsynsuppföljningar. En exkursion planeras.	Dialog med Skogsstyrelsens och Skogforsks hänsynsuppföljningar	2018 Dialog och exkursion tillsammans med Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning

 MARK OCH VATTEN	Arbetsgruppen ges en nystart och utvidgas till att omfatta skogsbilvägar	Inga möten under 2019 Inbjudan för nya att komma med i arbetsgruppen	
Hänsyn vid markberedning	Ny målbild tas fram som också samlar det som berör markberedning från övriga målbilder		
Hänsyn vid byggande av skogsbilväg	Målbildsutveckling påbörjas	Avvaktat resultatet från pågående samverkansprocess för skogsproduktion. Arbetet överfördes till mark och vatten gruppen	2018, 2017, 2016 målbildsutvecklingsarbetet skulle starta men bildandet av arbetsgruppen blev inte klart.
Hänsyn till vatten – Kantzonernas funktioner	Uppdatering av layout Mindre rättning för harmonisering med målbilden för körning i skogsmark Se över om komplettering behövs angående lövträdens betydelse/förekomst i kantzoner till vatten är olika i norr och söder.		2013 Publicering (remiss 2013)
Hänsyn till vatten – Föryngringsavverkning	Uppdatering av layout Mindre rättning för harmonisering med målbilden för körning i skogsmark. Se över hur större områden med vindkänslig granskog bör hanteras när avverkning längs ”begränsad sträcka” inte bedöms räcka till samt om komplettering kring frihuggning av kulturmiljöer behövs.		2013 Publicering (remiss 2013)

Hänsyn till vatten – Beståndsanläggning	Uppdatering av layout Mindre rättning för harmonisering med målbilden för körning i skogsmark		2013 Publicering (remiss 2013)
Hänsyn till vatten – Röjning	Uppdatering av layout Mindre rättning för harmonisering med målbilden för körning i skogsmark		2013 Publicering (remiss 2013)
Hänsyn till vatten – Gallring	Uppdatering av layout Mindre rättning för harmonisering med målbilden för körning i skogsmark		2013 Publicering (remiss 2013)
Hänsyn till vatten – Vatten med särskilt höga värden	Uppdatering av layout Mindre rättning för harmonisering med målbilden för körning i skogsmark		2013 Publicering (remiss 2013)
Samverkan kring målbildernas användning vid uppföljning	Fortsatt dialog med Skogsstyrelsens och Skogforsks hänsynsuppföljningar. Uppföljning av skyddsdikning och dikesrensning skulle behöva utvecklas.		2018 Dialog och exkursion tillsammans med Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning

		<p>5 möten Samsyn nåddes om målbildsgemensam formulering för hänsynsavstånd vid markberedning och plantering</p>	<p>2017 Eventuella behov av regionalisering bedömdes lösas bäst genom användande av målbildsmatriser.</p>
Handledning till kulturmiljövärden	Remiss och publicering	Förberedelse och utskick av remiss av ny version med mindre kompletteringar	2016 Första publicering (remiss 2015)
Bebyggelselämningar	Remiss och publicering	Förberedelse och utskick av remiss av ny version	2017 Revidering för införande av målbildsmatris och uppdatering av layout. 2013 Publicering (remiss 2013)
Översilningsängar och slåttermyrar	Remiss och publicering	Förberedelse och utskick av remiss av ny version	2017 Revidering för införande av matris och uppdatering av layout. 2013 Publicering (remiss 2013)
Tjärframställningsplatser	Remiss och publicering	Förberedelse och utskick av remiss av ny version	2017 Revidering för införande av matris och uppdatering av layout. 2013 Publicering (remiss 2013)
Färdvägar och stigar /Kulturhistoriska stigar och vägar	Remiss och publicering	Förberedelse och utskick av remiss av ny version	2017 Revidering för införande av matris och uppdatering av layout. 2013 Publicering (remiss 2013)
Kulturlämningar vid vatten/vattendrag	Remiss och publicering	Förberedelse och utskick av remiss av ny version	2017 Utveckling påbörjad
Kolningsanläggningar	Publicering av ny version med mindre kompletteringar		2016 Revidering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
Användande av kulturstubbar	Publicering av ny version med mindre kompletteringar		2016 Publicering (remiss 2015)
Samverkan kring målbildernas användning vid uppföljning	Exkursion om uppföljningen av hänsyn till kulturmiljöer.		

 <p>SOCIALA VÄRDEN</p>	Nystart av arbetsgruppen	Inga möten under 2019 Inbjudan för nya att komma med i arbetsgruppen	2018 tvådagars exkursion Arbetsgruppen vilande sedan 2016
Kommunikation vid skogsbruksåtgärder	Komplettering kring lokala dialoger som ej är kopplade till en specifik åtgärd och dialog med skolor och förskolor.		2016 Publicering (remiss 2015)
Övrig estetisk hänsyn (som inte fångas upp av befintliga målbilder)	Se över vad detta skulle kunna innebära och vilka behov för detta som finns.		
Samverkan kring målbildernas användning vid uppföljning	Dialog med Skogsstyrelsens och Skogforsks hänsynsuppföljningar. Se över behov av eventuellt förtydligande av vad "körspår" och "körskada" innebär i målbilderna.		2018 Dialog och exkursion tillsammans med Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning
Utvärdering	Se över hur målbilderna för friluftsliv och rekreation verkar fungera		
Friluftslivets år 2021	Planering inför friluftslivets år 2021		

Övriga planerade aktiviteter för samverkansgruppen

Övriga aktiviteter	Plan för 2020	Genomfört 2019	Historik 2018-
Målbildsförvaltningens samverkansgrupp	Möten efter behov. Kontinuerlig insamling av målbildsutvecklingsbehov och framtagning av arbetsplan för nästa år.	6 möten	2014 samverkansgruppen bildas
Förändringar inom målbildsförvaltningen	Uppdatering och revidering av målbildsförvaltningens uppdragsbeskrivning. Sammanställning av förvaltningsstrategi som sedan kontinuerligt kan utvecklas. Nystart för arbetsgrupperna för mark och vatten samt friluftsliv och rekreation.	Arbete har påbörjats med uppdragsbeskrivning, förvaltningsstrategi och nystart av arbetsgrupper.	2017 Samverkan kring målbildernas användning vid uppföljning läggs till i målbildsförvaltningens uppdragsbeskrivning.
Samverkan kring målbildernas användning vid uppföljning	Samverkan med Skogsstyrelsens och Skogsforsks hänsynsuppföljning fortsätter. Arbetsgrupper som publicerat nya målbilder medverkar vid eventuell utformning av tillhörande hänsynsuppföljning.	Återkommande lägesrapportering från Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning.	2018 exkursioner med 3 arbetsgrupper 2017 Målbildsförvaltningens samverkansgrupp och Skogsstyrelsens expertkommitté för skogliga uppföljningar har en gemensam exkursion. 2016 Inventeringsledaren för Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning börjar permanent bjudas in till målbildsförvaltningens samverkansgrupp.

Övriga aktiviteter	Plan för 2020	Genomfört 2019	Historik 2018-
Omvärldssamverkan	Bevaka hur målbildsarbetet kan dockas till skogsprogrammet och samverkan kring skogsproduktion.	Möte med representanter från skogscertifieringarna FSC och PEFC.	
Utveckling av målbildernas form och kommunikation	<p>Fortsatt arbete med att stärka det gemensamma ägandet av målbilderna.</p> <p>Ett utbildningsmaterial tas fram om målbilderna och målbildsarbetets bakgrund och funktion. En introduktion till potentiella och nya deltagare i målbildsarbetet, vad det innebär att vara med i en arbetsgrupp, tas också fram.</p> <p>Översyn av hur målbilderna och målbildsarbetet presenteras på internet.</p> <p>Översyn av huruvida samtliga målbilder behöver ses över med avseende på ett konsekvent språkbruk och erfarenheter från samverkan kring hänsynsuppföljning.</p> <p>Första generationens målbilder uppdateras med den nu gällande layouten.</p>	<p>Framtagning av utbildningsmaterial har påbörjats. Möjligt samarbete med Skogskunskap om presentationen av målbilderna på internet har undersökts men inte lett någon stans.</p>	<p>2017 Film: Skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn.</p> <p>Alla gällande målbilder samlade i ett dokument.</p> <p>2016 ett nyhetsbrev startas</p> <p>2015 webbenkät</p>
Sprida kännedom och kunskap om målbilderna och målbildsarbetet	En kommunikationsplan tas fram. Målbildsinformation vid miljömålsdagarna (våren 2020) med syfte att nå länsstyrelserna.	Särskild insats för att sprida kännedomen om målbilderna och målbildsarbetet till de skogliga lärosätena och deras studenter.	2018 arbete med att få med målbilderna i länsstyrelsernas arbete med grön infrastruktur.

Övriga aktiviteter	Plan för 2020	Genomfört 2019	Historik 2018-
		Föreläsningar och övningar har genomförts och tagna kontakter ska förhoppningsvis leda till fler. Förhandsinformation till Skötelskolan om målbilder nära publicering.	
Nationella sammankomster	Gemensam sammankomst för alla arbetsgrupper (framskjutet från 2019).		2016 Handslag för god miljöhänsyn. Genom ett symboliskt handslag visade skogsbruket att man gemensamt står bakom målbilderna och tillsammans aktivt verkar för att de ska ge tydliga effekter i skogen. 2015 öppet dialogmöte om målbilder för god miljöhänsyn (Sätra brunn). 2015 nystartsmöte för alla arbetsgrupper.
Regionala sammankomster (Målbildsförvaltningen kan medverka och samordna men inte ha huvudansvar för regionala aktiviteter.)	Medverkan och stöd till regionala målbildsträffar	Målbildsförvaltningens fleråriga arbete med att få till regionala målbildsträffar börjar få gehör. Planering för träffar flera år framåt är på gång på flera håll i landet genom Skogsstyrelsens regionala sektorsråd.	2018 Regional träff i Jämtland-Västernorrland arrangerad av SCA. 2017 På initiativ från Karlstads Stift ordnades en första regional målbildskalibrering i Värmland. 2016 Målbildsförvaltningen försökte utan större framgång få de regionala sektorsråden att ta ansvar för att ordna regionala målbildsexkursioner.

Övriga aktiviteter	Plan för 2020	Genomfört 2019	Historik 2018-
Uppföljning av målbildsarbetet (Målbildsförvaltningen medverkar men har inte huvudansvar för någon av uppföljningarna.)	Kontrollstation för målbildsarbetet (framskjutet från 2017). Kontrollstationen bestämdes vid den första målbildspubliceringen. Eftersom Skogsstyrelsen inte genomfört kontrollstationen kommer sammverkansgruppen ta ett större ansvar så att den blir gjord.		2017 Skogsstyrelsens redovisning av ett regeringsuppdrag: Implementering av målbilder för god miljöhänsyn 2017. Skogsstyrelsen rapport 2017:09. 2016 Skogsstyrelsens redovisning av ett regeringsuppdrag: Implementering av målbilder för god miljöhänsyn. Skogsstyrelsen meddelande 2016:9.

Beredning och versionshantering

Arbetsplanen är framtagen och förvaltas av målbildsförvaltningens samverkansgrupp och förankrad i Skogsstyrelsens nationella sektorsråd.

Beredning och versionshantering	
Arbetsplan 2020	
2019-11-19	Förslag framtaget av målbildsförvaltningens samverkansgrupp
2019-12-02	Förankring för synpunkter i Skogsstyrelsens nationella sektorsråd och som information till FSC, PEFC, Skogskunskap.se och Skötselskolan
2019-12-17	Justerad och fastställd av samverkansgruppen

Referenser

Alla gällande målbilder, <http://www.skogsstyrelsen.se/malbilder>

Introduktion till Målbilder för god miljöhänsyn,

<http://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/mer-om-skog/malbilder-for-god-miljohansyn/introduktion-malbilder-for-god-miljohansyn.pdf>

Film: Skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn,

<https://www.youtube.com/watch?v=lwVUSjl3ngE>

Målbildsförvaltningen, uppdragsbeskrivning, tidigare arbetsplaner,

<https://www.skogsstyrelsen.se/om-oss/organisation/radgivande-grupper/samverkansgrupp-for-forvaltning-av-malbilder-for-god-miljohansyn/>

Nya målbilder för god miljöhänsyn vid dikesrensning och skyddsdikning.

Skogsstyrelsens rapport 2019:6. <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/publikationer/2019/rapport-2019-06-nya-malbilder-for-god-miljohansyn-vid-dikesrensning-och-skyddsdikning.pdf>

Nya och reviderade målbilder för god miljöhänsyn - Skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder.

Skogsstyrelsen rapport 2016:12. <http://shop.skogsstyrelsen.se/sv/publikationer/rapporter/rapport-2016-12-nya-och-reviderade-malbilder-for-god-miljohansyn.html>

Målbilder för god miljöhänsyn - En dellerans från Dialog om miljöhänsyn.

Skogsstyrelsen rapport 2013:5. <http://shop.skogsstyrelsen.se/sv/publikationer/rapporter/malbilder-for-god-miljohansyn-en-delleverans-fran-dialog-om-milj.html>

Implementering av målbilder för god miljöhänsyn 2017. Skogsstyrelsen rapport 2017:09.

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/publikationer/2017/implementering-av-malbilder-for-god-miljohansyn-2017.pdf>

Implementering av målbilder för god miljöhänsyn. Skogsstyrelsen meddelande 2016:9.

<http://shop.skogsstyrelsen.se/sv/publikationer/meddelanden/implementering-av-malbilder-for-god-miljohansyn.html>

Bilagor

Bilaga 1. Befintliga målbilder som inte är aktuella för revidering under 2020

Bilaga 2. Förslag på nya målbilder som inte är aktuella att utveckla under 2020

Bilaga 3. Deltagare i målbildsarbetet 2019

Bilaga 1. Befintliga målbilder som inte är aktuella för revidering under 2020

Målbild	Motiv för eventuell framtida revidering	Genomfört 2019	Historik 2018-2013
 <p>MÅLBILDER FÖR GOD MILJÖHÄNSYN</p>			
Introduktion till målbilder för god miljöhänsyn		Publicering 2019-05-15. Mindre komplettering av fotnotstexten och motsvarande text i introduktionen.	2016 Publicering (remiss 2015)
 <p>NATURHÄNSYN</p>			
Kantzoner mot våtmarksimpediment	Förtydligande av illustrationen av skarp övergång mot våtmark.		2016 Revidering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
Örtrika bestånd på kalkrik mark	Uppdatering av layout Biotopen blir för vanligt förekommande i områden där den mesta marken är kalkrik		2013 Publicering (remiss 2013)
Sumpskog/dråg	Uppdatering av layout "Tydlig förekomst av äldre eller senvuxna träd" uppfylls lite för lätt		2013 Publicering (remiss 2013)

Målbild	Motiv för eventuell framtida revidering	Genomfört 2019	Historik 2018-2013
Äldre hållmarksskog	Uppdatering av layout Eventuell komplettering kring löv/ädellöv		2013 Publicering (remiss 2013)
Äldre skog på uddar, öar och holmar	Uppdatering av layout Eventuell komplettering kring löv/ädellöv		2013 Publicering (remiss 2013)
Äldre skogsbete	Uppdatering av layout Eventuell komplettering kring löv/ädellöv		2013 Publicering (remiss 2013)
Naturskogsrester -barrskog	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
Lodytor	Uppdatering av layout Eventuell komplettering kring löv/ädellöv		2013 Publicering (remiss 2013)
Blockmarker	Uppdatering av layout Eventuell komplettering kring löv/ädellöv		2013 Publicering (remiss 2013)
Berg- och rasbranter	Uppdatering av layout Eventuell komplettering kring löv/ädellöv		2013 Publicering (remiss 2013)
Raviner och klyftor	Uppdatering av layout Eventuell komplettering kring löv/ädellöv		2013 Publicering (remiss 2013)
Örtrika områden längs dråg, backar och åar	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
Kärr och småvatten	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
Källpåverkad mark och källor	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)

Målbild	Motiv för eventuell framtida revidering	Genomfört 2019	Historik 2018-2013
Strand och svämskogar	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
Hassellundar	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
Tidigare åkerholmar	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
Igen vuxna hagmarker och lövängar	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
Brynmiljöer mot öppen jordbruksmark	Uppdatering av layout		2013 Publicering (remiss 2013)
 MARK OCH VATTEN			
Körning i skogsmark	Mindre rättning för harmonisering med målbilderna för kantzonen mot vatten samt eventuellt att körspår i skötselkrävande hänsynsbiotoper inte behöver vara synonymt med körskada		2016 Publicering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
Hänsyn vid dikesrensning		Publicerad 2019-05-15	2017 Remiss av ny målbild
Hänsyn vid skyddsdikning		Publicerad 2019-05-15	2017 Remiss av ny målbild
Översilningsområden		Publicerad 2019-05-15	
 KULTURMILJÖER			
Odlingsspår/röjningsrösen			2016 Revidering (remiss 2015)

Målbild	Motiv för eventuell framtida revidering	Genomfört 2019	Historik 2018-2013
			2013 Publicering (remiss 2013)
Lämningar efter äldre tiders renskötsel			2016 Revidering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
			
Introduktion till målbilder för friluftsliv och rekreation			2016 Publicering (remiss 2015)
Närskogar			2016 Revidering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
Friluftsskogar			2016 Revidering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
Uppehållsplatser			2016 Revidering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
Stigar och leder	Eventuell komplettering kring hänsyn till ridstigar		2016 Revidering (remiss 2015) 2013 Publicering (remiss 2013)
			2017 Arbetet avslutas och arbetsgruppen avvecklas eftersom det inte finns förutsättningar för att nå samsyn. 2016 bildas en ny arbetsgrupp och arbetet med att utveckla målbilder för hänsyn till renskötsel påbörjas.

Bilaga 2. Förslag på nya målbilder som inte är aktuella att utveckla under 2020

Målbild	Kommentar	Historik
		
Målbild för planering av hänsyn	Önskemålet kom upp igen 2018 vid den regionala målbildsexkursionen för Jämtland-Västernorrland.	
Målbild för prioritering av hänsyn och hantering av målbildskonflikter		
Målbild för anpassning av hänsyn efter omgivande landskap	Är en typ av prioritering. Vore värdefullt stöd för regionala anpassningar. Önskemålet kom upp igen 2018 vid den regionala målbildsexkursionen för Jämtland-Västernorrland.	
Komplettering av lämpliga befintliga målbilder med hänsyn till renskötsel	Kan vara svårt att komplettera med hur hänsyn till renskötsel bör göras men oftare omnämning av att hänsyn till renskötseln också kan vara aktuellt skulle vara positivt.	
		
Hänsyn vid förröjning/underröjning	Specialfaktablad med relevant ihopplockad text från övriga målbilder kompletterat med lite till	
Gammelträdsrest	Bestånd med gamla träd med naturvärden men inga andra naturvärden är en biotoptyp som idag inte täcks in av någon målbild.	
Fjällskogar och höjdlägesskogar		

Hänsyn till häcknings- och ynglingstid		
Hänsyn till pollinatörer		
Art/artgruppspecifik hänsyn, t.ex. rovfågelbon	Hänsyn till fåglar fångas dåligt i vissa målbilder, ex. en kantzon funktionell för bäckens vatten är kanske inte så funktionell för fåglar.	
Lövandel i landskapet	För att lyfta lövets betydelse i landskapet och som ett underlag för planering på en mer övergripande nivå än beståndsnivå.	
Varierad gallring	Ta fram en målbild för att beskriva hur en varierad gallring kan ske och hur det ger en variation i landskapet.	
 MARK OCH VATTEN		
Överfart över vattendrag vid terrängkörning		2016 Ersatt av målbilden för körning i skogsmark 2013 Publicering (remiss 2013)
 KULTURMILJÖER		
Bergshistoriska lämningar		Bedömdes inte behövas hösten 2016
Speciell målbild för hänsyn vid åtgärden markberedning	Mark och vatten gruppen kommer under 2020 att börja arbeta med en egen målbild för markberedning där kulturmiljöbitar också kommer att kunna lyftas.	Bedömdes 2017 bättre hanteras inom respektive målbild.

		
Landskapsbild	Hänsyn till landskapsbilden föreskrivs i lagstiftningen men stor osäkerhet råder om hur det kan göras. Detta ses över 2020 i aktiviteten "Övrig estetisk hänsyn".	Avvaktar de pågående arbetena med skogsprogrammet och grön infrastruktur.
Skolskogar	Sker genom en komplettering av målbilden för kommunikation.	

Målbildsförslag samverkansgruppen inte tagit ställning till eftersom de inte bedömts ingå i miljöhänsyn vid skogliga åtgärder men som skulle kunna bli aktuella vid en utvidgning av arbetet

Målbilder för frivillig avsättning och hantering av nyckelbiotoper

Målbilder rörande skogspolitikens produktionsmål

Målbilder för skoglig planering (skogsbruksplanering, traktplanering, hänsynsplanering)

Målbilder för kompetens

Målbilder rörande vilt och viltskador

Målbilder rörande klimatpåverkan och klimatanpassning

Bilaga 3. Deltagare i målbildsarbetet 2019

Samverkansgruppen för förvaltning av målbilder för god miljöhänsyn

Oskar Forsberg (ordf.), Skogsstyrelsen
 Johanna Fintling, LRF Skogsägarna
 Elin Sunesdotter, Skogsentreprenörerna
 Anna Cabrajic, SCA Skog
 Nicklas Samils, Kopparfors skogar
 Liselott Eriksson, Naturvårdsverket
 Peter Bergman, Sveaskog
 Jonas Eriksson, Norra skogsägarna

Naturhänsyn

Linda Munter, Skogsstyrelsen
 (gruppsamordnare)
 Jan Bengtsson, Skogsstyrelsen
 Jean-Michel Roberge, Skogsstyrelsen
 Anna Cabrajic, SCA
 Peter Bergman, Sveaskog
 Line Djupström, Skogforsk
 Gunnar Lindén, LRF Skogsägarna
 Sofia Bäcklund, Svenska kyrkan
 David Rönnblom, Holmen
 Henrik Björk, StoraEnso
 Tomas Rahm/Therése Lindström, Södra
 Christer Johansson, BirdLife Sverige
 Stefan Silfverblad,
 WWF/Naturvårdsverket
 Karin Fällman, Sveriges
 allmänningsskogars förbund
 Emma Liljewall, Skogsstyrelsen

Mark och vatten

Elisabet Andersson, Skogsstyrelsen
 (gruppsamordnare)
 Anja Lomander, Skogsstyrelsen
 Elin Sunesdotter, Skogsentreprenörerna
 Nicklas Samils, Kopparfors skogar
 Eva Ring, Skogforsk
 Markus Lundgren, Sportfiskarna
 Peter Christofferson, Holmen
 Gisela Björse, Sveaskog
 Jonas Eriksson, Norra Skogsägarna
 Fredrik Nordwall, Havs- och
 vattenmyndigheten
 Per Petersson, BirdLife Sverige
 Sara Andersson, Naturvårdsverket

Kulturmiljö

Mattias Persson, Skogsstyrelsen
 (gruppsamordnare)
 Jenny Karlsson, Skogsstyrelsen
 Karin Johansson, Skogsstyrelsen
 Leif Gren, Riksantikvarieämbetet
 Elin Sunesdotter, Skogsentreprenörerna
 David Rönnblom, Holmen
 Malin Svarvar, Länsstyrelsen
 Linda Eriksson, Skogsindustrierna
 Anna Kolmert Boström, Storaenso
 Åsa Ström, Södra
 Tomas Kuhmunen, Sametinget
 Helena Linden, Norra Skogsägarna
 Malin Norderman, Sveaskog
 Katrin Nilsson-Taylor, Naturvårdsverket
 Michael Lehorst, Sveriges
 Hembygdsförbund

Friluftsliv och rekreation (vilande sedan 2016)

Johan Norman, Skogsstyrelsen
 (gruppsamordnare)
 Forsberg Oskar, Skogsstyrelsen
 Karin Ask, Skogsstyrelsen
 Lotta Möller, Skogssällskapet
 Magnus Andersson, SCA
 Göran Andersson, Friluftsförbundet
 Eje Andersson, Orienteringsförbundet
 Per Hallerstig, Länsstyrelsen
 Åsa Öhman, Mellanskog
 Malin Norderman, Sveaskog
 Liselott Eriksson, Naturvårdsverket
 Ulrika Karlsson, Naturvårdsverket